

# Å R S B E R E T N I N G 2 0 1 2

Kun to år efter, at vi fejrede Esbjerg Kunsthøjens 100 års jubilæum, var der igen noget stort at markere. For i 2012 var det 50 år siden, Kunstpavillonen blev indviet. Og dermed kunne kunstforeningens ambitioner om at præsentere kunst af højeste kvalitet i form af mange skiftende udstillinger af samtidens kunst endelig fuldstændig indfries, ligesom den stadig voksende samling endelig kom under eget tag. Også dette jubilæum valgte vi at fejre hele året ved at trække museets profil ekstra skarpt op på alle museets virkeområder. Samtidig rettede vi et særligt fokus på samlingen, som blev highlightet i alle årets særudstillinger, der bragte vores værker ind i nye stimulerende sammenhænge.

Udstillingerne inddrog også publikum som medskabende på forskellige nye måder og lancerede flere udenlandske kunstnere af stort format for et dansk publikum. I anledning af 100-året for Robert Jacobsens fødsel blev hans livsværk gjort vedkommende for et nutidigt publikum via respons fra et kræsent udvalg af vores egen tids skulptører. Forskningsmæssigt afsluttede vi tredje del af det ambitiøse forsknings- og formidlingsprojekt *Kunst i kontekst* med et forskningsseminar, og vi tog hul på seriens fjerde og sidste projekt. Artiklen om projekt *4.a – mellem musik og billedkunst* blev publiceret i årets sidste nummer af tidsskriftet *Journal of Aesthetic Education*, og således nåede museets eksperimenterende forsknings- og udviklingsarbejde endnu en gang ud i verden. Et nyt samarbejdsprojekt inden for museets uddannelsesmæssige satsningsområde blev etableret. I 2012 indgik vi i et formaliseret samarbejde mellem museet og pædagoguddannelsen på UC Syddanmark om udviklingen af et helt nyt fag, hvor de studerende delvist bliver undervist på museet.

Til samlingen erhvervede vi værker fra museets seneste særudstillinger, herunder værker, der var skabt specielt til Esbjerg Kunstmuseum.

Det beløb, vi af vores ordinære driftsmidler afsætter til vores kunstfaglige arbejde, udstillinger, forskning, formidling og erhvervelser, voksede meget tilfredsstillende med ca. 200% i ekstraordinære tilskud og donationer. Denne opbakning til museet har sammen med en stor vilje og lyst til at tænke visionært hos såvel lokale firmaer som dem, der administrerer fonde og kulturministerielle puljer, gjort det muligt for os at gennemføre årets omfattende jubilæumsprogram.

## UDSTILLINGER

I begyndelsen af året kunne man stadig opleve resultatet af det unikke samarbejde mellem billedkunstner Morten Skriver og forsker Jesper Hoffmeyer, der forenede kunsten med naturens elementer i et usædvanligt og øjenåbnende forundringskammer af en udstilling med titlen *Livstegn*.

Den blev afløst af en på alle måder grænseoverskridende, international udstilling om kunst og humor, som ikke alene bredte sig over hele museets særudstillingsareal, men også indtog præsentationen af samlingen og sågar fandt vej uden for museets mure. Både i udvalget af værker og gennem udstillingens særegne opbygning blev forskellige sider af humorens væsen lagt frem for publikum, der ud over at mere sig kunne få føling med humorens elementer af det groteske, overrumplende, ekskluderende og absurde. Til denne oplevelse bidrog værker af hele 23 danske og udenlandske kunstnere, bl.a. Nina Saunders (GB), John Baldessari (USA), Marcos Chaves (BR), Dan Perjovschi (RO), Erwin Wurm (AUT), Peter Callesen,



Dan Perjovschi tegner direkte på museets vægge

Søren Dahlgaard og Søren Behncke. Flere af dem blev i denne udstilling introduceret for et dansk museumspublikum.

Efter dette massive opbud af kunstnere fulgte museets fejring af 100-året for Robert Jacobsens fødsel. Udstillingen førte Jacobsens ideer og måder at arbejde på up to date. Vi havde indbudt otte af vores egen tids kunstnere til at kommentere forskellige aspekter af Robert Jacobsens praksis, som den ses repræsenteret i museets samling: Ruth Campau, Veo Friis Jespersen, Karsten Konrad (D), Karin Lind, Truls Melin (S), Rikke Ravn Sørensen, Lars Worm og Troels Aagaard. Robert Jacobsens skulpturer blev installeret i centrum af udstillingen, omkranset af otte celler, der som små udstillinger i udstillingen gik i clinch med Roberts værker. Til udstillingssalen i underetagen havde de samme otte kunstnere leveret værker i stor skala, der appellerede direkte til krop-

pen og sanseapparatet bl.a. som en kommentar til, hvordan Jacobsens skulpturer kan sætte det omgivende rum i bevægelse.

På ferniseringsdagen blev Robert Jacobsens store jernskulptur *Esbjerg* genindviet efter en renovering, der førte den tilbage til dens oprindelige skikkelse. Skulpturen blev skænket Esbjerg for 50 år siden i anledning af opførelsen af Kunstpavillonen – det nuværende Esbjerg Kunstmuseum. Og således blev Jacobsens 100 år og museumsbygningens 50 års jubilæum markeret i ét og samme projekt.

Årets sidste udstilling *Kunst på tapetet* præsenterede et bredt udvalg af værker fra samlingen i ni forskellige stuelignende, intime rum med hvert sit unikke, ornamentale tapet, der var skabt af kunstneren Peter Nansen Scherfig. Tapeterne byggede motivisk på kunstnerens refleksioner over sin egen identitet og bearbejdede samtidig de mest markante kunsthistoriske strømninger fra især det 20. århundredes kunst. Udstillingen bragte således samlingen i spil på en helt ny, hjemligt velkendt og samtidig meget fremmed og anderledes måde. Udspændt mellem tapetbaner med motiver om livets start og et tapet med memento mori referencer til døden bød udstillingen på en overraskende, stemningsskabende opdagelsesrejse gennem livets og kunstens store spørgsmål, fra fødsel til død.

Samtidig viste vi i *Kunst til tiden*, hvordan man i Esbjerg altid har bestræbt sig på at erhverve vægtige værker til samlingen i tide og ofte umiddelbart efter, at kunstneren har skabt dem. I anledning af jubilæet bestod denne udstilling udelukkende af værker, der er erhvervet de seneste 50 år.

På de dødes dag den 2. november blev den årligt tilbagevendende *håbperiode* indviet med endnu en finurlig præsentation af Eric



Robert Jacobsen Up to Date



Kunst på tapetet

Andersens Pandorabilleder, *Il piatto della speranza*. I år blev Pandora så at sige absorberet i museets udstillinger, hvor hun kom til live midt blandt de udstillede værker og deres publikum, *Private – for your ears only*. Ved at aktivere en QR-kode blev man denne gang inviteret ind i Pandoras privatsfære. At man således kunne komme i nærkontakt med Pandora på en særlig intim måde blev understreget af, at de efterhånden velkendte håbesteder som noget nyt blev installeret i private hjem. For en stund blev beboerne og deres gæster således tilbudt denne unikke og livsbekræftende facilitet, hvor man kan stille sig op for at udveksle sine håb med andre eller ganske enkelt bare være håbefuld.

Alle årets udstillinger og projekter var planlagt, arrangeret og produceret af Esbjerg Kunstmuseum i nært samarbejde med de involverede kunstnere.

## FORSKNING OG FORMIDLING

Det tredje projekt i museets stort anlagte formidlings- og forskningsrække *Kunst i kontekst* blev i 2012 evalueret af museets internationalt sammensatte forskerteam på et forskningsseminar i januar og sammen med midtvejsevalueringen afrapporteret til Kulturstyrelsen. Projektet, der blev indledt i 2007, forener kunsten med områder, vi alle er fortrolige med. Det gennemføres i et nyskabende forskingssamarbejde, der bringer kunstnerisk, videnskabelig og museologisk ekspertise sammen med det formål at udvikle en ny museumstype til fremtidens samfund. Da hver udstilling i serien arrangeres af en billedkunstner og en forsker, tilføres museet kompetencer, der rækker langt videre end den kunstvidenskabelige ekspertise, vi selv råder over. Efterfølgende undersøges både dette usædvanlige samarbejde og publikums oplevelser af resultaterne. Data fra vores gennemførte publikumsinterviews peger på, at vi med denne type udstillinger åbner for oplevelser, der har rod i publikums egen livsverden.

Et andet af museets ambitiøse projekter *4.a – mellem musik og billedkunst* nåede i 2012

for alvor ud i verden, da forskergruppens artikel *Long-term Effect of Aesthetic Education on Visual Awareness* udkom i decembernummeret af *Journal of Aesthetic Education*. I forlængelse af museets langsigtede strategi på det uddannelsesmæssige område indgik vi i 2012 desuden i et nyt og formaliseret samarbejde med pædagoguddannelsen på UC Syddanmark for at bidrage til udviklingen af et nyt fag, der rummer både æstetisk-kreative og naturvidenskabelige elementer. Museet er således med til at sætte standarden for dette nye fag i et dynamisk samarbejde, som også vil kunne udvikle museets egen formidling.

I dette jubilæumsår blev der også for alvor taget hul på museets bevaringsplan. For at sikre samlingen bedst muligt indledte vi et samarbejde med Fællekonserveringen i Århus om, at deres konservatorer følger en række værker i de åbne magasiner og tilser dem én gang årligt, ligesom de tager stikprøver i det lukkede magasin. Samtidig begyndte Konserveringscenter Vest at udarbejde en tilstandsregistrant over museets skulptursamling som supplement til vores tilsvarende database over malerisamlingen.

Til hver særudstilling blev der lavet utraditionelle introduktioner og formidlingstiltag, som – integreret i selve udstillingen – matchede dens særlige karakter og involverede publikum på nye måder. I Humorudstillingen blev man konfronteret med citater af filosoffer, forfattere mv. fra antikken til i dag og opfordret til at videregive sine egne refleksioner over humorens væsen. Og på vej ind i *Robert Jacobsen Up to Date* kunne man få direkte føling med kunstnerens skulpturelle greb gennem en række eksperimenter, udviklet til lejligheden, mens *Kunst på tapetet* lagde op til, at man forsøgte sig med at skabe ornamentale tapeter med motiver hentet fra ens eget livsforløb.

For at fremme publikums møde med kunsten i almindelighed lancerede vi en formidlingsreol i museets indgang, *Ind i kunsten*, hvor publikum i alle aldre frit kan vælge mellem vidt forskellige tilgange til de udstillede værker.



Dansk Naturvidenskabsfestival

Til *Humor, alvorligt talt* udgav vi en bog, der mimer principperne bag udstillingen og underfundigt omsætter dem til bogform. Endelig blev der til hver udstilling atter udarbejdet inspirationsmaterialer, som blev udsendt til alle lærerne i museets lærernetværk.

## ARRANGEMENTER

I samarbejde med musikonservatoriet skabte de studerende fra den eksperimentelle Tone Space-linie lydværker, der blev installeret i museets samling, således at den visuelle oplevelse blev markant forstærket. Med udgangspunkt i udstillingen *Kunst på tapetet* kunne vi i efterårsferien præsentere resultatet af omkring 200 skolebørns arbejde med at skabe ornamentale tapeter med afsæt i deres eget liv i *Børnenes Efterårsudstilling*, som blev vist i museets foredrags-sal. Museets skiftende særudstillinger dannede også udgangspunkt for helt nye tiltag og workshops, som blev udviklet til *vinterferien*, *påsken*, *festugen*, *efterårsferien* og *julen*. Desuden blev der arrangeret udstillingsrelaterede workshops for skoleklasser i løbet af året. På *Kulturnatten* gennemførte vi sammen med to performancekunstnere og elever fra Rybners forskellige happenings både på museet og på uventede steder i Esbjerg, hvor værker fra museets samling blev

fortolket på overraskende nye måder. I samarbejde med Folkeuniversitetet stod Esbjerg Kunstforening og kunstforeningerne i Ribe, Varde og Vejen bag en kunsttur til København. Og kunstkritiker Lisbeth Bonde holdt et velbesøgt foredrag i udstillingen *Humor, alvorligt talt*, medens Jørgen Broch i samme regi underholdt om Vilhelm Lundstrøms liv og kunstneriske praksis.

I lighed med de foregående år deltog vi også i 2012 i både *Forskningens Døgn* og *Dansk Naturvidenskabsfestival* med helt nye tiltag, udviklet specielt til disse begivenheders temaer, og endelig leverede museet igen i år de perfekte rammer for den legendariske *Jule-kunst-kaos-messe*.

Som sædvanlig skulle man være hurtigt ude for at sikre sig en plads til museets eftertragtede *ferniserings-middage*, hvor Restaurant Kunstpavillonens Josef Nielsen og hans kokke oversætter billedkunsten til gastronomi og kreerer retter, der raffineret og humoristisk matcher de aktuelle udstillinger.

## ERHVERVELSER OG STØTTE

I 2012 øgedes samlingen med fem værker. Takket være substansiell støtte fra Kulturstyrelsen og Ny Carlsbergfondet lykkedes det at erhverve Ruth Campaus hyldest til Robert Jacobsen: *Homage à Robert Jacobsen* – et værk i to dele, "R" og "Mirage", der er skabt til årets særudstilling *Robert Jacobsen Up to Date*. "R" er tillige blevet til som respons på Jacobsens skulptur *Éspace* i museets samling.

Med vægtig støtte fra Kulturstyrelsen kunne vi også indkøbe Anita Jørgensens bidrag til museets 100-års jubilæumsudstilling *Connexions: Transport er transport er transport*, der fornemt supplerer de værker, museet i forvejen råder over af kunstneren. Generøst donerede Eric Andersen *The Limits of Art Today* fra *Humor – alvorligt talt*. Og fra samme udstilling købte vi den britiske kunstner Nancy Fouts' værk *If you hear the word 'art', reach for the gun*. Endelig indledte vi købet af Gerold Millers *Instant Vision* fra hans soloudstilling på museet i 2011.



Ruth Campau "R"

Den stort anlagte humorudstilling blev til med støtte fra Esbjerg Fonden, Lida og Oskar Niensens Fond, Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg og Statens Kunstråds Billedkunstudvalg. Sidstnævnte udvalg gav også tilskud til *Robert Jacobsen Up to Date*, både til kunstnerne i form af støtte til deres værkproduktioner og til museets præsentation af dem. Udstillingen fik desuden støtte af Ugeavisens Fond. Forskningsarbejdet med *Kunst i kontekst* blev markant støttet af Kulturstyrelsen. Lida og Oskar Niensens Fond bidrog sammen med Claus Sørensen's Fond og firmasponseringer til renoveringen af skulpturen *Esbjerg*, mens Esbjerg Kommune støttede performancearrangementet på Kulturnatten. Endelig modtog vi støtte fra Statens Kunstråd til kunstnerens udstillingsvederlag.

## ØKONOMI

Esbjerg Kunstmuseum er en selvejende institution, der drives af Esbjerg Kunstforening. Omsætningen var i 2012 på 7,9 mio. kr. Esbjerg Kommune betaler langt hoved-

parten af driften med et beløb, der udløser maksimalt statstilskud. De resterende beløb er støtte fra Kulturstyrelsen og Statens Kunstråd, fra fonde og sponsorer og fra medlemmer af Esbjerg Kunstforening. Uden denne ekstraordinære støtte og uden medlemmernes bidrag ville det ikke være muligt at opretholde museets høje aktivitetsniveau endelige bevare positionen som et af landets toneangivende museer for moderne kunst og samtidskunst.

Inge Merete Kjeldgaard  
Museumsdirektør

## BESTYRELSESMEDLEMMER I 2012

Formand: Overlærer Jørgen Broch  
Næstformand: Overlærer Ole Troelsen  
Kasserer: Advokat Peter Schmitz  
Direktør Palle Rosendahl  
Lods Leif Kronberg Christensen  
Landinspektør Søren Nordby  
Landmåler Jens Erik Bundgaard  
Skoleinspektør Carsten C. F. Møller

## PERSONALE I 2012

Museumsdirektør Inge Merete Kjeldgaard  
Museumsinspektør Christiane M. Finsen  
Museumsinspektør Birgitte Ørom  
Forvalter Lean Pedersen  
Museumsassistent Christa Guldbrandt  
Museumsassistent Anette Lykke-Kjeldsen  
Museumsassistent Per Ellemann-Andersen  
Kustode Birgit Kløverpris  
Kustode Lis Madsen  
Kustode Kirsten Hørlyck  
Kustode Sanne Andersen Hansen  
Rengøringsassistent Estrid Rasmussen  
Studerende Line Wium Olesen



Robert Jacobsen *Up to Date*  
– formidlingsexperiment